За розширення траси поплатилися життям старі яблуні й зовсім молоденькі деревця; зрізали й величезний клен без жодної сухої гілочки, що восени струшував на асфальт листя дивовижної золотистої барви. Дорога тепер широка, аякже, — є де розминутися і машинам, і людям.

Молодий здоровий хлопець трохи самовпевнено вирушив раптом цією дорогою на мотоциклі. Викорчувані дерева, на яких дотлівали перші листочки, виставляли коріння пересипане жовтою глиною і піском. Сумне видовисько... Мотоцикл, як птах, летів по холодному вогкому асфальті. Ніхто не знав, що хлопець поїхав, та це мало його турбувало. Невідомо, скільки часу відбере в нього дорога, але треба було встати дуже рано, зі сходом сонця, як і належить справжньому лицареві, шукачеві.

(...Коли я прокинувся, то повернувся лицем до стіни, щоб не забути сон, який віднині вирішував мою долю. Сонячне світло тремтіло на килимку. Я молився, можливо, вперше в житті: не зрадь мені, пам’ять, хай я забуду власне ім’я (я вже його забув), хай я забуду все, що збирався зробити, тільки не допусти, щоб я втратив той дивовижний сон. Мені вдалося зберегти риси її обличчя, усмішку, якою вона мене зустріла, вікно, за котрим цвів дивовижний рожевий бузок, вузеньку стежку до воріт. Я б забув цей сон, якби її погляд не благав допомогти. Поволі зрозумів, що вона живе сама, як на острові, ще самотніша поруч з добрими поблажливими батьками, ніж я між своїх друзів. А острів той знаходиться серед пустелі. Однак не від самотності просила вона порятунку, а від небезпеки, що їй загрожує).

Вона приснилась йому мертвою, з перерізаними жилами на худенькій руці, з заплющеними очима на білому, як папір, личку. Так не буває в нашому, а лише у вигаданому світі, де справжні тільки почуття.

Так не буває в цьому одноманітному довгому житі, а лише у вигаданому світі, кров і піт якого — почуття, здатні перетворити реальність у неможливість.

Літо палюче. У загальному вагоні смердить потом — твоїм і чужим. З тих пір, як покинув дім, ти встиг обдертися, забруднитися, пропити і проїсти гроші, видані на дорогу батьками. Ніч у поїзді — і ти там, куди збирався ціле життя. Але протинявся по електричках, вокзалах і друзях ще багато днів і ночей, все відтягуючи зустріч. Прибився до неї увечері. "У нас все є, — сказала вона, сяючи очима, — і ліс, і річка, і гори, і полонини".

Того першого вечора він навіть не поцілував її. Почувався незвично у просторій сільській хаті, в оцій кімнаті з великим люстром, книжками, квітами і всіляким, як казали в минулому столітті, поетичним дріб’язком. Швидко заснув, втомлений і не дуже щасливий.

"Цілую. Люблю", — писав у листах до неї. Але не згадав слів наступного дня, коли побачив довкола себе ліси, гори й полонини. Сказав, що не може тут залишитися. Вона не заплакала, а трохи несміливо попросила побути ще трохи. Він бачив, як дівчина мучиться, намагаючись вдавати перед своїми, що це просто товариш, котрий заїхав до неї подорожуючи. А насправді вважала його напівбожевільним і через те не сердилась. "Це допоможе їй, — подумав хлопець. — Хоча, звісно, вдавати з себе напівбожевільного підло, коли ти лише втомлений і виснажений, і це вже навіки".

Пізніше вони рвали вишні в саду. Краплі соку бризкали на руки, і пахло молоком, бо стежкою гнали корів з пасовиська. Боже, подумав ти, а що коли я воскресну тут, хай ненадовго, але все ж натішуся цим теплим літечком. Стіни хати захистять мене від злого ока світу... Перед тим як мала нарешті впасти темрява ночі, він побачив сільських дітей, що бавились у схованки. Уявив, як хтось бігтиме до нього, гукаючи "тату", і він буде потрібний дитині, котра любитиме його, навіть коли

розлюбить дружина. І знав, що цієї ночі спатиме солодко, як спить напрацьований чоловік.

Дівчина відчула його настрій, і їм було гарно удвох рвати вишні. Дарма що він знав, як швидко минає один настрій і його заступає інший.

Правда, згодом він зрозумів, чому не може тут залишитися. Дисгармонія. І краса буде чужою, і любов принизливою, коли тебе люблять не знати за що, люблять будь-якого, а найбільше нещасного, хворого. На неї боляче було дивитися. Втім, важко зрозуміти жінку. Перед від'їздом вона раптом ожила, підняла голову й усміхнулася. Він подумав, що так легко стає людині перед смертю. І позаздрив її вмінню воскреснути. Але вона не здатна воскрешати мертвих.

Дощ стікає по вікнах автобуса, важкі краплі втискуються у щілини, змішуючись із задавненим пилом. Майже ніхто не дивиться на дорогу, бо всім давно набридла щоденна їзда з роботи й на роботу. Крім нього, бо придорожні села він бачить вперше. Ще раз перепитує, коли йому виходити, Тепер у хлопчика-підлітка, котрий сидить вище за всіх у мокрих черевиках. Тішиться. Щось гарне везе з міста, притискує до себе дерматинову торбу.

Зараз виходити, зараз. Вона не раз його дурила, вигадуючи різні трагедії. Певно, живе й досі у вигаданому світі, де навіть нудний осінній дощик віщує другий потоп і тому моторошно гарний. Сам він теж іноді піддавався спокусі, помічаючи й дощ, і сіре лице діда, що застиг на краєчку лави в парку, і благальні очі пса, котрий ніколи не мав господаря. Але ж не завжди! Треба себе берегти. Та й їхав до неї через силу, нічого не вирішивши. Просто навідати, посварити трошки. Яким би довгим не був повідок, на якому вона його тримала, а все ж...

Листа одержав учора, певно, для того, щоб не роздумував довго. Так приїхати — це означає звільнитись. О, вона давно хотіла його позбутися! Не дівувати ж їй вічно при таких невиразних стосунках. Тому знову

треба вдати, мовби нічого особливого не сталося. Хіба можна пояснити, що він здатний любити лише на відстані? "У листах", — каже вона іронічно.

Дощ лютував і в тому селі, де він випхався з автобуса, ковтнувши нарешті свіжого повітря. Тут було роздоріжжя з чотирма шляхами, наче у казці, аж він розгублено подивився вслід автобусу. Через той похмурий сірий дощ день нагадував вечір. Він зупинив літнього чоловіка з сіткою, напханою хлібом. Той показав рукою на непривабливу дорогу з щебеню: чуєте, музики грають? Ідіть на ті звуки.

Не почував себе гостем, котрий має право пити-їсти за столом і дивитися на молоду. Йому легко було б привітати її, потиснути руку молодому. Однак повільно проминув гомінкий двір, браму, прикрашену ялинковим гіллям і мокрими стрічками, купку чоловіків, що курили, ховаючи в жменях цигарки. Пішов далі, де не було хат, до каламутної, збуреної дощами річки. Тут не блукав ніхто, та й з якої б то речі, але йому здавалося, що разом з весільною музикою сюди прийдуть і люди. Навіть відчув спиною їхні погляди, чув п’яний сміх.

"Дурна. Божевільна", — повторював сам собі, міряючи берег до заростів верболозу. Мабуть, то був сон, бо такого не могло з нею статися. Вона ж ненавиділа всілякі гучні забави, бутафорію, людську цікавість. То швидше йому подобалася суєта. Через годину він усвідомив, що сам є дурним і божевільним, й мусить або йти грітися на весілля, або їхати назад додому. Непомітно запали справжні сутінки, і дощ начебто перестав, бо й не вгадаєш, настільки все було пересичене вологою.

Він викинув намоклі сірники й порожню коробку з-під цигарок. Попросить закурити в чоловіків — тих, що стоять коло брами. Хай би він до них заговорив, а ті до нього. Про що завгодно. Навіть про молоду.

Оце дощ... Не змиває бруду, а глибше заганяє його в землю, одяг, шкіру. Та коло брами не було вже підпилих сільських дядьків при краватках. Десь гостилися за столом. Стояли хлопці й дівчата, жартували між собою. А далі, за весіллям, принишкла сумна, порожня до нескінченності вулиця. Мав ще час до автобуса. Голод здавив йому горло. Він попросив у хлопців закурити. Бог знає, за кого його прийняли, бо на гостя він виглядав надто блідим і поважним.

Гримнула музика. Зненацька, ніби на похороні. Усі кинулися до брезентового намету. Він якимсь дивом опинився з ними, відчуваючи довкола себе байдужу порожнечу: ні приязні, ні ворожості. Зовсім невелике коло, з якого неможливо вибратися втомленій тверезій людині. Він заборсався в тисняві разом з дівчиною у неприємно яскравій блузі, вищій за нього. Почав танцювати, і цей танець був довгий, як вічність, поверх котрої він не міг заглянути і побачити кохану в білому платті й чорному серпанку, що закривав бліде, як сніг, лице, з якого витекла кров два роки тому, взимку. Він танцював з дівчиною в яскравій червоній блузі, рештки сил виходили з парою від мокрої одежі, аж доки дівчина не відчула, що тулиться до порожнечі, але не могла в це повірити, бо такого не буває на весіллі, з яким несумісні смерть і чорний серпанок: танцювала далі, бо до того ж була хмільна...

Сніг засипле вигаданий і невигаданий день, коли на широкому шляху розминуться двоє...